

Nevruz

– SELMA38 · 20 Mart 2016

NEVRUZ

Baharın başlangıcı (habercisi) olan Nevruz

Nevruz, baharın ilk günüdür ve bu gün kuzey yarım kürede bahar ekinoksunun (gece ve gündüzün eşitliği) olduğu gündür. Bu günde güneş ekvatora dik açı ile gelir. Gece ve gündüz birbirine eşitlenir. Ayrıca hem kuzey hem de güney kutbu aynı anda gündeğümü hattındadırlar ve gün ışığı her iki yarımküre arasında eşit olarak paylaşılmaktadır. 21 Martta günler uzamaya başlar. Çetin kış şartları cemrelerin hava, su ve toprağa düşmesi ile son bulur. Nevruzda tabiat uyanır toprak yeniden mahsul vermeye hazır hale gelir. Bolluk bereket başlar.

Nevruz İran'ın, Turanın ve top yekûn Orta Doğu halklarının nerede ise Adem Peygamberden beri bildiği ve kutladığı bir bayram demektir.

Oniki Hayvanlı Takvim ve Melikşah'ın Celali Takvimi'nde yılbaşı olarak belirlenen 21 mart, Divânü Lügati't-Türk'te de ilkbaharın gelişi olarak belirtilir.

Nevruz Ergenekon destanı'na göre, düşmanlar, Türkleri hile ile yenerler ve çoğunluğunu öldürürler. Kurtulanlar kimsenin bilmediği dağlık, verimli bir yer olan Ergenekon'a gelirler. Zamanla nüfusları çoğalınca buradan çıkmak isterler fakat dört bir tarafları kayalık ve yüksek dağlarla çevrilidir. Çocukların, kadınların, yaşlıların ve yük hayvanlarının gidebileceği uygun bir yol yoktur. Bunun üzerine büyük ateşler yakıp demir dağları eritip çıkarlar ve bir kurdun öncülüğünde tekrar eski yurtlarına dönerler. İşte Türk kültürüne göre nevrüz, takvim başlangıcı olan Ergenekon'dan çıkış günüdür.

Anadolu'da Nevruz-i Sultan, Sultan Nevruz, Navrız, Mart dokuzu gibi adlar verilen Nevruz, farklı yörelerde değişik biçimlerde kutlanır. Tarımsal uğraşın yoğun olduğu yörelerde bir tür bolluk ve bereket töreni olma özelliği de taşımaktadır. Osmanlı Devleti zamanında Nevruz gününe özel bir önem verilmiştir. Padişahlara Nevruz günleri "nevrüziye" adı verilen kasideler sunulurdu. Bu kasidelerde ağaçların yeşermesi, çiçeklerin açması, havanın ısınması gibi konulara yer verilirdi. Osmanlı Devleti zamanında Nevruz günlerinde Nevruzîye denen çeşitli baharatlardan yapılmış macunlar, padişah ailelerine ve büyüklere ve halka sunulurdu. Orta Asya'da yaşayan Türk Devletleri ise nevrüz bayramlarında geleneksel olarak buğdaydan yapılan sümelek tatlısı yapıp ikram ederlerdi. T.C Devletimizin kurucusu ulu önder Atatürk, nevrüz bayramının, Türklerin en eski bayramlarından biri olduğunu biliyordu. Büyük taarruzda halkın heyecanını arttırmak için nevrüz kutlamasına bizzat katılmıştır. Nevruz şenliklerinde halkın moralini yüksek tutmak istemiştir.

"Cumhuriyetin temeli yüksek Türk kültürüdür" diyen Atatürk " askeri ve siyasi zaferler tek başlarına çok fazla bir şey ifade etmezler. Önemli olan, bu zaferleri kazanan milletlerin nasıl yaşadıkları, kendi milli kültürlerine ne kadar bağlı olduklarıdır. Kültürel zaferler ise ancak milletlerin kendi kültürlerini canlı

tutmaları ile mümkündür. Kendi kültürünü terk eden milletler ise benimsedikleri yeni kültür içinde erimeye ve yok olmaya mahkumdur", demiştir.

Nevruz sadık yâr toprağın canlanıp yeşile büründüğü hava, su, toprağın ısındığı bolluk bereketin çoğalacağı, sevinç mutluluk ve huzurlu günlerin başladığı gündür.Nevruz kin ve nefret sebebi olarak görülmemelidir. Nevruz tabiat, bir doğa bayramı olarak algılanmalıdır.

Nevruz Bayramınız Kutlu Olsun

NEVRUZ

Kışa veda ederken hüznler dağılacak
Gündüzler uzayacak uyku gözden kaçacak
Koyun ve keçilerin sütleri sağılacak
Gelincikler laleler mor sümbüller açacak
Mevsim bahar olacak toprak umut saçacak

Baharın müjdesiyle kuşlar dile gelecek
Irmakların suları çağlayıp yükselecek
Tabiat uyanacak toprak ana gülecek
Ülkeme kuş kervanı yaşam için göçecek
Mevsim bahar olacak toprak umut saçacak

Cemre düşünce yere fırtınalar bitecek
Yeşeren ağaçlarda ebabiller ötecek
Doğanın bereketi insanlığa yetecek
Kanaryalar serçeler pınarlardan içecek
Mevsim bahar olacak toprak umut saçacak

Toprağın bağındaki sular buharlaşınca
Gökyüzü ısınca yeryüzü harlaşınca
Navruzlar orkideler coşup sarmalaşınca
Herbir renge bezenmiş kelebekler uçaçak
Mevsim bahar olacak toprak umut saçacak

Erikler çiçek açıp yaprağa bürünecek
Ovamız platomuz yemyeşil görünecek
Ihlamurun dalları yerlere sürünecek
Ümitler yeşerecek günler güzel geçecek
Mevsim bahar olacak toprak umut saçacak

Miskinlikler bitecek neşe huzur gelecek
Kardelenler canlanıp buz kütleyi delecek
Mart kapıdan bakacak soğuklar son bulacak
Parklar dolup taşacak dostlar mekan seçecek
Mevsim bahar olacak toprak umut saçacak

SELMA TÜRKYILMAZ